

Värnamo kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Rydaholms skola
belägen i Värnamo kommun

Tillsyn i Rydaholms skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Värnamo kommun under våren 2017. Rydaholms skola besöktes av Skolinspektionen mellan den 28 och den 30 mars 2017.

Måluppfyllelse och resultat

Skolverkets statistik för år 2016 visar att i de flesta ämnen når samtliga, eller nästan samtliga elever minst betyget E. Ämnen med lägre måluppfyllelse är engelska och matematik där 67 procent av eleverna når minst betyget E. Det finns ingen tillgänglig nationell statistik för modersmål och svenska som andraspråk på grund av för få elever, men skolan uppger att 80 respektive 50 procent av eleverna minst når betyget E i dessa ämnen.

Skolverkets statistik för år 2016 visar att mellan 63,3 och 83,3 procent av eleverna klarar de olika delmomenten för nationella provet i matematik för årskurs 3. För nationella provet i svenska för samma årskurs klarade mellan 83,3 och 100 procent av eleverna de olika delmomenten i svenska. I ämnet svenska som andraspråk är det för få elever som genomfört proven för att generera tillgänglig statistik.

Skolan redovisar ingen sammanställning över måluppfyllelsen i årskurs 3.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2017-10-06
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2017-10-06
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det område som granskats.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Rydaholms skola behöver utvecklas inom några av de områden som granskats. Rektorn och lärarna behöver se till att alla elever får ett aktivt lärarstöd. Vidare behöver rektorn och lärarna se till att utbildningen i alla klasser utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Även om insatta åtgärder har förbättrat studieron bedömer Skolinspektionen att dessa inte varit tillräckliga för att tillförsäkra alla elever en utbildning som präglas av studiero.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Undervisning och lärande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värnamo kommun att **senast den 6 oktober 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av bedömningsområdet

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för samtliga elever. I detta ingår att lektionerna är strukturerade på ett sätt som gör att eleverna förstår vad de ska arbeta med och varför. Vidare ingår att eleverna får den handledning och det stöd de behöver för att kunna tillgodogöra sig undervisningen.

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att alla elever inte ges ett aktivt lärarstöd i undervisningen. Utredningen visar att elever på vissa lektioner får vänta länge på hjälp från lärare och att eleverna inte alltid får tydliga beskrivningar och förklaringar. Utredningen visar vidare att undervisningen inte alltid är tillräckligt strukturerad för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig undervisningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Skolinspektionens utredning

Elever uppger i intervju att vissa lärare ger otydliga instruktioner. Elever säger att en del lärare inte förklarar så väl och lärarna frågar heller inte om alla elever har förstått, utan säger bara till eleverna att de ska börja jobba. Elever säger också att trots att de inte vet vad de ska göra så vill lärare att de ska bli färdiga med uppgiften, vilket eleverna säger att de inte hinner eftersom de inte förstår vad de förväntas göra. Elever berättar vidare att de är många elever som upplever att de får vänta länge på hjälp från lärare. Eleverna säger att de ibland kan höra från kompisar att de får vänta hela lektionen på att få hjälp från lärare. Har de tramsat eller ropat på läraren så får de vänta än längre på hjälp. En av eleverna säger att hen vid ett tillfälle fick vänta en halvtimme på att få hjälp från läraren. En annan elev uppger att läraren ibland börjar hjälpa eleven, men sen går iväg och hjälper en annan elev innan hen har förstått lärarens förklaring. Ytterligare en elev säger att det ibland känns som läraren inte har tid för att förklara uppgifterna

Lärare uppger i intervju att de upplever att de inte alltid räcker till för att ge eleverna det stöd de behöver. Lärare säger att de har svårt för att hinna med att se alla eleverna eftersom de har många elever med särskilda behov. De säger också att de måste hantera elever som stökar och som inte gör det de ska på lektionerna. Lärare säger vidare att de ger varandra tips på vad de kan göra för att öka studieron i klassrummen men att de däremot inte har pratat sig samman om gemensamma och tydliga lektionsstrukturer i alla klasser.

Elevhälsans representanter uppger i intervju att de suttit med på lektioner och att de ser att det behövs mycket tydligare lektionsstruktur för att både de nyanlända eleverna och elever med särskilda behov ska fungera i klassrummet. Under dessa lektionsbesök har elevhälsans representanter observerat elever som sitter länge utan att få hjälp av läraren. De säger att alla lärare gör vad de kan, men det är många elever med stora behov som gör att det är svårt för lärarna att ge eleverna det lärarstöd de behöver på lektionerna.

Rektorn uppger i intervju att hon anser att, som det ser ut nu, får inte eleverna ett aktivt lärarstöd i den utsträckning som de behöver. Rektorn säger att det finns en medvetenhet hos personalen och en intention, men det finns inte resurser eller förutsättningar för att eleverna ska få ett det lärarstöd de behöver på alla lektioner just nu eftersom skolan saknar många behöriga lärare.

Under flera av Skolinspektionens lektionsbesök ser inspektörerna elever som får vänta länge på att få hjälp av läraren. Vidare observerar inspektörerna att det finns elever som inte ägnar sig åt skolarbete utan att detta uppmärksammas av läraren.

Rättslig reglering

Enligt skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Värnamo kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värnamo kommun att senast den 6 oktober 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av bedömningsområdet

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. I detta ingår att rektorn säkerställer att lärarna har de förutsättningar som krävs för att kunna ta ansvar för ordningen i klassrummet och konstruktivt hantera de situationer som uppstår.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen inte tillförsäkras alla elever en utbildning som präglas av studiero. Utredningen visar att rektorn är medveten om situationen och har satt in åtgärder i syfte att skapa en bättre studiero. Det framgår av utredningen att en viss förbättring skett men att åtgärderna inte varit tillräckliga för att eleverna ska få studiero och kunna koncentrera sig på skolarbetet. Skolinspektionen bedömer därför att de åtgärder som vidtagits inte varit tillräckliga. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Skolinspektionens utredning

Elever uppger i intervju att det är stökigt varje dag i vissa klasser medan det är stökigt mer sällan i andra klasser. Elever i flera årskurser berättar om många tillfällen då det inte råder studiero på deras lektioner. Eleverna i en årskurs uppger att det är stökigt varje dag. De säger att det är mycket bråk och mycket skrik. Eleverna säger att även om läraren säger till är det inte alltid att de eleverna vill lyssna på lärarens tillsägelser. Då kan det hända, berättar eleverna, att en lärare blir arg och tar ut de eleverna från klassrummet så de inte får vara med på lektionen. Samma elever berättar att om de exempelvis har engelska och sen ska ha matematik så tar det minst 20 minuter innan det blir lugnt så att nästa lektion kan börja. Några elever som intervjuats berättar också om tillfällen då det varit så stökigt på lektionen att läraren har lämnat klassrummet.

Elever säger att skolan inte är så intressant eftersom det är många elever som stör lektionerna, men att de egentligen helst vill jobba, fokusera och koncentrera sig. Elever säger att de vill att läraren ska vara sträng, men inte för sträng, och att läraren inte ska låta några elever störa övriga elever i klassen.

Lärare uppger i intervju att det finns mer att önska avseende studiero och att de upplever att studieron varierar mellan olika klasser och olika lärare. De säger att det trots allt är bättre än tidigare då det kunde vara slagsmål inne på vissa lektioner. Lärare i en årskurs berättar att även om klassen är uppdelad i två mindre grupper så är det fortfarande elever som stökar och inte gör vad de ska. Lärare säger att de behöver arbeta med att få eleverna motiverade och förstå vikten av att gå i skolan.

Elevhälsans representanter uppger i intervju att det tidigare var kaos på lektionerna, men trots att studieron har blivit bättre har de flesta klasser elever som stör andra elever och som gör att det inte är den studiero som de skulle önska. De säger att det är många elever på skolan som har stora behov och att det inte alltid är lätt för lärarna att möta dessa elever, men att de nu påbörjat ett arbete med lågaffektivt bemötande i klassrummet. Elevhälsans representanter berättar att det är många elever som behöver komma upp och röra på sig under lektionen och när de gör det så stöter de i andra elever och då blir det oroligt i klassrummet. De berättar även att det är vanligt att elever pratar rakt ut i klassrummet utan att tänka sig för. Representant för elevhälsan säger att det finns lärare på skolan inte har förstått att det behövs mycket, mycket tydligare strukturer i klassrummet för att både de nyanlända eleverna och elever med särskilda behov ska fungera optimalt i klassrummet. Elevhälsans representanter uppger vidare att den låga studieron i några klassrum i vissa fall beror på att eleverna undervisas av lärare som saknar lärarutbildning.

Rektorn uppger i intervju att studieron i årskurs sex sticker ut på ett negativt sätt, men att den skulle kunna vara bättre även i de andra klasserna. Rektorn ger som exempel på insatta åtgärder att de delat klasser och att de har satt i gång kompetensutveckling kring lågaffektivt bemötande i klassrummet. Hon säger de måste få eleverna att tänka att nu är de i skolan för att lära sig på ett mer tydligt sätt och att de nu behöver ha struktur för hur mötet med eleverna ska se ut.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen genomfört åtta lektionsbesök. På vissa lektioner har lärarna en tydlig lektionsstart och strategier för att hantera den oro som kommer fram då vissa elever har svårt att koncentrera sig. På andra lektioner startar lektionerna utan en tydlig lektionsstart och elever går in och ut ur klassrummet under pågående lektion. Vid ett lektionsbesök ber elever om att få arbeta på annan plats för att få lugn och ro.

Lite senare kommer en elev tillbaka in i klassrummet och säger att hen inte kan koncentrera sig därför att andra elever skriker så mycket i den andra salen så hen vill hellre sitta i klassrummet igen. Senare, på samma lektion, går läraren ut ur klassrummet och är borta i närmare fem minuter medan elever i klassrummet sitter med händerna uppe och väntar på att läraren ska komma tillbaka. Vid ett annat lektionsbesök försöker läraren få tyst i klassen för att kunna ha en gemensam genomgång samtidigt som ett par elever sitter uppe på bänkarna, slår sig för bröstet och gör ljud medan andra elever pratar rakt ut i klassrummet. Läraren får flera gånger hyscha på elever som pratar, vidare säger läraren "hallå", "lyssna" vid flera tillfällen. Vid ett tillfälle försvinner flertalet elever ut ur klassrummet för att arbeta i ett annat rum. Vid samma lektionsbesök kallar en av eleverna till sig Skolinspektionens inspektör och säger att besöket borde börja mitt i en lektion för att inspektören skulle få se hur det egentligen går till. "Idag är det lugnt jämfört med hur det brukar vara" säger eleven.

Rättslig reglering

Det framgår av skollagen att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Värnamo kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga bedömningsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser.

Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Beslut

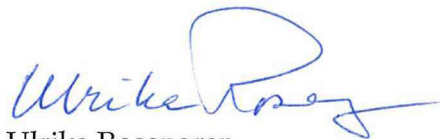
2017-06-07
11 (13)

Dnr 43 - 2016:10282

På Skolinspektionens vägnar

Inger Börjesson
Beslutsfattare/ Utredare

Ulrika Rosengren
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Rydaholms skola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Rydaholms skola

Rydaholms skola ligger i samhället Rydaholm i Värnamo kommun. Det finns 192 elever på skolan fördelade på förskoleklass upp till årskurs sex. Lärarna är organiserade i ett arbetslag kring förskoleklassen till årskurs 3 samt ett arbetslag kring årskurs 4 till 6. Skolenheten leds av en rektor.